

VGO
media

100 JAAR
radio
IN NEDERLAND
1919 - 2019

Juli 2018 • nr. 105

Magazine

**Borrel en bitterballen
bij Beeld en Geluid**

**Zenderpark Madagaskar
zendt meer uit dan ooit**

Inhoud

Pensioen

Van de voorzitter	3
Uit het Verantwoordingsorgaan	23

Vereniging

Algemene Vergadering	4
VGOmedia op Facebook	11

Rubrieken

Overleden leden	19
Ingezonden	19
Nieuwe leden	19
Geranium & co	20
Column Arie Bras	21
Dankbetuigingen	29
Puzzel	30

En verder

Columnist Arie Bras en zijn roman	8
De ene en de andere kant van het glas	12
Ex-RNW'er verkoopt zendtijd op Madagaskar	16
100 jaar radio: technicus Roelof Visser	24

Betaaldata 2018

24 Juli • 23 Augustus • 24 September
24 Oktober • 22 November • 19 December

12

20

30

Voorplaat:
Bart van Leeuwen
oedipoes.com

Juli 2018

Nr. 105

VGOmedia Magazine is het kwartaalblad van de Vereniging van Gepensioneerde medewerkers van de Omroep en andere Media.

Bestuur VGOmedia

Voorzitter: Arie Smit • Vice-voorzitter: Ynskje van den Brakel Visser • Secretaris: Madelon van Waart
Penningmeester: Ruud Leyendekker
Bestuursleden: Henk van der Horst, Bob Ris

Adres VGOmedia:

Brinklaan 137, 1404 GD Bussum bestuur@vgomedia.nl

VGOmedia Magazine

Redactie: Govert van Brakel, Louis van Hattem (vormgeving), Willem Hekhuis (eindredactie), Joke Licher, Willem Nijeboer.
Ontwerp logo 100 jaar radio in Nederland: Mendy van Hattem

Medewerkers aan dit nummer:

Arie Bras, Jan de Kleijn, Hella Liefing, Klaas Samplonius, Arie Smit, Madelon van Waart

Druk: Drukkerij Esed, Spakenburg

Redactie

VGOmedia Magazine: Waterhoen 5, 3831 HT Leusden
magazine@vgomedia.nl

Website

www.vgomedia.nl

Ledenadministratie

Berlagelaan 147, 1222 JS Hilversum
ledenadministratie@vgomedia.nl

Van de voorzitter

Wordt het de potjesaanpak of toch niet?

Het reilen en zeilen van een pensioenfonds is een zaak van de lange termijn. De steeds weer terugkerende vraag is: is er genoeg in kas om het beloofde pensioen uit te betalen? Het geld dat ons fonds voor het pensioen opzij legt, is de basis voor onze pensioenuitkeringen. PNO Media heeft te maken met de volgende onzekere factoren:

de levensverwachting - mooi natuurlijk dat we steeds ouder worden maar hoe lang moet het pensioen worden uitgekeerd? - en aan de inkomstenkant het renteniveau en de opbrengsten van de beleggingen.

De dekkingsgraad is het instrument om onze financiële gezondheid te meten. Iedere maand publiceert PNO Media op de website twee dekkingsgraden, de actuele dekkingsgraad op basis van één maand en de beleidsdekkingsgraad op basis van twaalf maanden. Zo was de actuele dekkingsgraad over april 105,8% en de beleidsdekkingsgraad 104,4%. De dekkingsgraden op de website van ons fonds zijn voorzien van een degelijke toelichting. U vindt er de nodige cijfers voorzien van een toelichting. Het belang van de dekkingsgraden wordt geïllustreerd door de volgende cijfers: als de beleidsdekkingsgraad beneden de 110% staat, is er geen indexatie van de pensioenen mogelijk. Vanaf een dekkingsgraad van ca. 125% is volledige indexatie mogelijk. Dat betekent dat we nog een lange weg te gaan hebben voordat er geïndexeerd kan worden. Met de kans onderweg op kortingen. Daarover een volgende keer meer.

Nieuw pensioenstelsel

We kijken uit naar een nieuwe systematiek voor ons pensioenstelsel waarbij ieder over zijn eigen pensioenpot beschikt. Als het om het beste stelsel gaat, staan we mondiaal op plaats 2 achter Denemarken. De vraag is blijven we met de potjesaanpak op plaats 2 of promoveren we naar plaats 1?

Open is nog de vraag: wie gaat de transitiekosten betalen en in het verlengde daarvan: wie krijgt het te vertellen in pensioenland.

Een artikel in de Volkskrant kreeg op 19 mei de volgende kop mee: 'Ontwaakt, pensioenpotten der aarde'. Dankzij die pensioenpotten behoren de werkenden volgens de auteur, prof. Dave Webber, tot het grootkapitaal. Hij beschouwt de losse verzameling pensioenpotjes als rampzalig voor de economische macht van de werknemers. Omdat je als een individuele aandeelhouder niets te vertellen hebt.

Op 17 mei stond op de opiniepagina van Trouw een bijdrage getiteld 'Een pensioenstelsel met individuele potjes is eerlijker' van de hand van Sjaak Zonneveld, medeoprichter van BrightPensioen. De auteur somt een aantal voordelen op van de potjesaanpak versus een collectief stelsel. In de huidige aanpak dragen de zwakkeren de zwaarste last. Er vindt een herverdeling van pensioengeld plaats van laag opgeleid naar hoog opgeleid.

Dat gebeurt niet bij de potjesaanpak. Zijn conclusie is dat een pensioenstelsel met individuele potjes niet duurder of goedkoper is dan een collectief stelsel. Het is wel eerlijker.

Het bleef tot eind mei stil in Den Haag. En ineens verschenen de onderhandelingsresultaten in de dagbladen. Enkele punten: de verhoging van de AOW-leeftijd moet worden afgeremd en het pensioen wordt volledig afhankelijk van de beleggingsresultaten door de jaren heen. Het is duidelijk dat de sociale partners niet zitten te wachten op de individuele potjes waar minister Koolmees naar uitkijkt. Voor ons, de gepensioneerden, zijn de aanpak van de indexatie en het uitblijven van de kortingen zaken van wezenlijk belang. De belangrijkste vraag blijft nog open: welke partijen gaan dat betalen?

Arie Smit

Vanaf een dekkingsgraad van ca. 125% is volledige indexatie mogelijk. Dat betekent dat we nog een lange weg te gaan hebben.

Het gaat goed met PNO Media (en dus met ons pensioen)

Het Instituut voor Beeld en Geluid, dat indrukwekkende gebouw aan het begin van het Media Park in Hilversum, vormde het decor voor de voorjaarsledenvergadering van VGOMedia. Goed bezocht en geanimeerd, zowel de vergadering als de informele ontmoeting na afloop.

Voorzitter Arie Smit opent de vergadering met een hartelijk woord van welkom aan alle aanwezigen in dit memorabele gebouw van het Instituut voor Beeld en Geluid (IBG), een initiatief van omroepcollega's uit 2006. Wie had gedacht dat ze het ooit zo ver zouden brengen.

Hij verleent het woord aan Margreet Korsten, een collega van onze gastvrouw van vandaag, Ineke Middag, die ervoor heeft gezorgd dat VGOMedia op deze bijzondere plaats haar algemene vergadering houdt. Voor Margreet is dit een bijzondere kans om kennis met elkaar te maken. Ze wijst erop dat de leden van VGOMedia hier de deskundigen zijn, die weten wat hier allemaal achter zit. Zij refereert aan de leden als 'ons collectief geheugen en onze collectieve ervaring'. Zij wijst op de wettelijke taak die aan het Instituut is opgedragen: de taak om het materiaal van de omroep te beheren. Dat gaat goed. De digitalisatie heeft nu een belangrijke rol in het geheel. Naast deze wettelijke taak houdt IBG zich bezig met de presentatie van het materieel omroeperfgoed. Op dat gebied wordt er meer aan de toekomst gedacht, en niet alleen aan de 'oude' media. Zij wijst naar YouTube: in 2016 werden er ongeveer 300.000 nieuwe video's per dag op YouTube geplaatst. Dat is nu ongetwijfeld meer.

Daarom gaat Beeld en Geluid vernieuwen. In 2020 moet de vernieuwing afgerond zijn. De vraag gaat erover hoe je de nieuwe media presenteert. Maar voor de archivering van het materiaal is de ervaring nodig van deskundigen, zoals oud-omroepmedewerkers. Om dit van de grond te krijgen is Beeld en Geluid nu bezig met de oprichting van een vriendenvereniging. In die vriendenvereniging wordt het aspect van ontmoeting en ontspanning belangrijk.

De secretaris meldt drie ingekomen stukken te hebben ontvangen, allemaal van 'leden in het buitenland' die niet zelf ter vergadering aanwezig zouden kunnen zijn, maar wel hun

mening over het al dan niet toezenden van het papieren magazine naar de leden in het buitenland wilden geven. Dit onderwerp komt terug bij agendapunt 7. Het jaarverslag geeft geen aanleiding tot het stellen van vragen.

Financiën

Ruud Leyendekker, penningmeester, geeft een korte toelichting op de staat van baten en lasten en de balans over het jaar 2017, en beantwoordt vragen van leden hierover. Hij wijst erop dat VGOMedia al bijna 50 jaar bestaat, wat meer iets is voor een ondernemingspensioenfonds dan voor een bedrijfstakpensioenfonds, wat PNO Media nu eenmaal wel is. De penningmeester heeft de juridische advieskosten, waar geen druk gebruik van wordt gemaakt, deels ondergebracht in de voorziening ledenactiviteiten. Daar zou het geld beter tot zijn recht moeten kunnen komen.

Op voorstel van de kascommissie wordt de penningmeester gedechargeerd voor het gevoerde beleid. De kascommissie 2017 bestond uit Cor van Dijk en Frans van Geest, met Jaap Meijer aan de zijlijn. Frans van Geest en Jaap Meijer vormen de kascommissie 2018. Cor van Dijk treedt definitief af. Er moet dus een reservelid worden benoemd. Daarvoor melden zich Marianne Eggink en Wouter de Groot. Marianne Eggink zal in 2019 als reservelid aan-

Links: het sfeervolle Theater 2 van beeld en Geluid.

Inzet: het bestuur.

Boven: Nelly Altenburg (PNO Media), Margreet Korsten (Beeld en Geluid), Arie Smit (VGOMedia) achter het spreekgestoelte

treten, en Wouter de Groot in 2020. Zo komt er wat nieuw bloed in de kascommissie.

Bestuursverkiezing

De vergadering neemt het voorstel van het bestuur over en gaat over tot herbenoeming van Bob Ris en Henk van der Horst als bestuursleden.

Als nieuw bestuurslid wordt benoemd Hella Liefthing, die zich speciaal zal gaan bezighouden met de ledenactiviteiten, en al druk bezig is haar ideeën voor een Facebook pagina speciaal voor VGO media vorm te geven.

Beleid

Het beleid van het bestuur, dat erop gericht is meer tijd aan de ledenactiviteiten te besteden, valt in goede aarde. Het afschaffen van de verzending per post van de papieren versie van het VGOmedia Magazine aan leden in het buitenland stuit niet op verzet. Van de drie 'leden in het buitenland' die hebben gereageerd hadden er twee geen enkel bezwaar. Het andere lid had uitgesproken toch liever een papieren versie te ontvangen, maar vond de kosten daarvan bij nader inzien ook wel bezwaarlijk. Er wordt wel gediscussieerd over de afschaffing van de attenties in de vorm van VVV-bonnen voor huwelijksjubilea vanaf 50 jaar (om de vijf jaar). Een aantal leden wijst er op dat de ontvangst van een dergelijke attentie vaak aanleiding is tot het sturen van een levensteken dat wordt opgenomen in het Magazine, wat erg wordt gewaardeerd. Uiteindelijk worden de voorgenomen besluiten van het bestuur met een meerderheid omhelsd. De vriendenvereniging van Beeld en Geluid is al aan de orde geweest, en daaraan zal in de toekomst zeker nog aandacht worden besteed.

De secretaris meldt dat er nieuwe privacywetgeving is geïntroduceerd, die op 25 mei 2018 operationeel wordt. Het kan zijn dat de leden van VGOmedia daar iets van merken, maar waarschijnlijk geldt dat alleen voor personen die nog lid moeten worden.

Rondvraag

Erik Boshuizen maakt van de rondvraag gebruik om de collega's te wijzen op het beleid van de gemeente Blaricum met betrekking tot het handhaven van de parkeervoorschriften voor en om De Blaercom. Hem was een flinke bekeuring opgelegd voor een overtreding van de maximum parkeertijd tijdens een ledenvergadering. Hij heeft daar bezwaar tegen gemaakt en houdt het bestuur op de hoogte van de uitkomst.

Pensioen en fonds

Het woord is vervolgens aan Nelly Altenburg, voorzitter van PNO Media. Over ons pensioen is niet veel anders te vertellen, zegt ze, dan wat Karel van Hoof in de vergadering van afgelopen najaar meldde: het gaat goed met ons pensioen. De dekkingsgraad schommelt een beetje tussen 104% en 106%. De dekkingsgraad van PNO Media is het afgelopen jaar goed gestegen, zelfs beter dan bij de meeste andere fondsen. De achterstand tot volledige indexatie is nu 18%, want voor volledige indexatie moet de dekkingsgraad 122% bedragen. Echter, vanaf 110% kan gedeeltelijke indexatie plaatsvinden. Hier kan nog geen voorspelling over worden gedaan. Strikt genomen moeten we nog rekening houden met een eventuele korting, hoewel de kans daarop steeds minder wordt.

Het beleggingsresultaat in 2017 was goed. En ook hier kan PNO media zich meten met de beste fondsen. We staan in de top 3. PNO Media kent groei. PNO Media wil een zelfstandig fonds blijven. En dan is het goed om te groeien. Dat is ook goed voor de verhouding deelnemers en gepensioneerden.

Nieuw pensioenstelsel

Over een nieuw pensioenstelsel tasten we nog allemaal in het duister, aldus Nelly Altenburg. Er is geen duidelijkheid over wat het zal gaan worden. Wel is duidelijk dat er ideeën zijn over meer variëteiten in pensioe-

nen. Daar is PNO Media al een hele tijd mee bezig. Een ander aspect is de verplichtstelling van het fonds; PNO Media is een gedeeltelijk verplicht gesteld fonds, namelijk voor de bioscoopmedewerkers. Voor de omroep is een verplichtstelling niet zo'n vanzelfsprekendheid. Noch voor de werknemers, noch voor de werkgevers. De huidige doorsneepremie is best een zuur punt voor werknemers, speciaal voor jongere. Bij PNO Media is al wel een kleine ingreep in de doorsneepremie gedaan: die verschilt per (grotere) werkgever of per groep werkgevers. Dat er geen pensioen is voor zzp'ers is een groot probleem voor de hele maatschappij. Dit zijn allemaal dilemma's die in het nieuwe pensioenstelsel aangepakt moeten worden.

PNO media is geen duur fonds, maar het is ook niet goedkoop. Met andere woorden: het fonds moet op de centjes letten. Dat kan tot veranderingen leiden; op het niveau van het bestuur en op het niveau van uitvoerder MPD. "Maar we moeten ook zuinig zijn en blijven op onze service."

Er wordt een vraag gesteld over hoe het zit met het pensioen in de landen om Nederland heen. Het eerste antwoord van Nelly Altenburg is dat we het op een na beste pensioenstelsel in de wereld hebben. In andere landen is meestal sprake van omslagstelsel. De Scandinavische landen doen het heel goed en Australië ook. Er wordt gevraagd of PNO Media een ethisch beleid heeft ontwikkeld. Het antwoord daarop is kort en bondig: Ja. De laatste vraag betreft het herstelplan. De vraag is of dat nog steeds moet. Voorspelt dit wanneer PNO Media kan indexeren? Dit vraagt om een ingewikkelder antwoord: nee, indexatie is niet het issue. Het gaat er bij het herstelplan om dat getoetst wordt of PNO Media op koers ligt om over tien jaar te kunnen indexeren.

Nieuws of nonsens

Bas Agterberg, specialist Mediahistorie bij Beeld en Geluid, voert ons in een voordracht binnen in de wondere wereld van het nep-nieuws, waar we zelf moeten leren onderscheiden waar en wanneer we wel en niet bedot worden.

Presentatie Facebook

Met de toezegging dat zij na de korte presentatie van de door haar ontworpen Facebookpagina het een en ander aan wetenswaardigheden hierover in het volgende VGO Magazine zal publiceren (zie pagina 11), maakt Hella Liefthing de weg vrij voor waar we ook voor zijn gekomen: een hapje en een drankje, in elkaars gezelschap, in de bar van Beeld & Geluid.

Madelon van Waart, secretaris

De borrel na afloop

'ONZE' COLUMNIST ARIE BRAS PUBLICEERT ZIJN EERSTE BOEK

'Als ik acht uur slaap, houd ik zestien uur over'

Hij ging een maand naar Spanje met alle losse elementen van de plot voor een roman. "Als je die puzzelstukjes bij elkaar legt, schrijft het boek zichzelf," zegt 'onze' columnist Arie Bras, gepensioneerd redacteur van Radio Nederland Wereldomroep. Het resultaat is de sleutelroman 'Huiskameraden, daten met een randautist'.

door Willem Nijeboer

Hij heeft het boek deels in eigen beheer uitgegeven. "Eén miljoen mensen in Nederland schrijven", legt hij uit. "Van de driehonderd manuscripten die een uitgever binnenkrijgt, wordt er één uitgegeven. Traditionele uitgevers concentreren zich op een paar publieksschrijvers die heel veel geld binnenbrengen. En voor 98 procent van hun auteurs hebben ze vrijwel geen aandacht. Voor een debutant dus helemaal niet, laat staan voor een debutant die ook nog oud is."

Kunstkleinkinderen

Dit jaar wordt hij zeventig. Bras is een bezig baasje. "Als ik acht uur slaap, houd ik zestien uur over. Ik hoef niet naar mijn werk...", zegt hij. Hij schrijft regelmatig columns die hij publiceert op zijn Brasblog, hij verzorgt als vrijwilliger de marketing, promotie en publiciteit voor de Hilversumse wijngaard Zonnestraal, hij wandelt minstens een uur per dag, 's zomers tennist en fietst hij. Hij past ook regelmatig op zijn 'kunstkleinkinderen'. Ze zijn twee en vier

en in hun fantasie kan alles. "Daar krijg je nou energie van! Bomen kunnen praten, auto's kunnen dat. Daar gaat mijn volgende boek over."

Bras is blij als hij met zijn boek quitte speelt. "Ik hoef er niet aan te verdienen. Het boek wordt uitgegeven op basis van printing on demand, drukken op bestelling. De uitgever doet van alles voor je, maar je moet wel zelf de correcties doen, de marketing en verkoop deels regelen. Ze steunen je daar wel in. Als je een bestelling doet, wordt een exemplaar gedrukt en heb je het over twee dagen in huis. Er is dus geen voorraad, zoals bij traditionele uitgevers."

Winstmarge

Zijn boek is gewoon bij de boekhandel te bestellen. "Maar ze zijn er niet happig op", zegt Bras. "Voor boekhandels is bij een traditionele uitgever de winstmarge vijftig procent, bij Boekscout is dat veertig procent. Ik verdien er nu een heel klein beetje aan, maar niet heel veel. Ik krijg tien procent als Bol.com of mijn uitgever Boekscout.nl het boek verkoopt. Als ik het zelf verkoop, dan krijg ik dertig procent. Het boek kost €19,99."

Hij heeft al drie andere boeken geschreven, maar die wil hij niet uitgeven. Eén noemt Bras bescheiden 'een pastiche' (slechte nabootsing

—red.), iets dat lijkt op Pa Pinkelman van Godfried Bomans. "Ik heb zo gelachen toen ik het schreef, maar er is geen uitgever die daarin trapt. En om het zelf uit te geven zie ik niet zitten. Het is een bepaald soort humor die ik zelf leuk vind, maar die niet voor een groot publiek is. In een volgend boek ga ik wel scènes daaruit gebruiken."

Quote 500

Bras heeft ook een boek geschreven over een bekende muziekproducent. "Vier jaar lang heb ik hem wekelijks gesproken over zijn leven, maar uiteindelijk trok hij zich terug toen enkele relaties van hem - je kunt ze terugvinden in de Quote 500 - hem aanbiedingen deden. Ik ben nog bezig met de biografie van een bekende financiële oplichter. Hij is wereldberoemd, heeft vijf jaar in de gevangenis gezeten, maar is inmiddels weer vrij."

Vrouwenborsten

De sleutelroman 'Huiskameraden, daten met een randautist' is het verhaal over Maarten van Tol, een man die net is gescheiden na een jarenlang slecht huwelijk. Hij mag wonen op de zolderetage van een grote villa in het Gooi op voorwaarde dat hij daar de autist Diederik begeleidt. Diederik is een man van 35, zoon van rijke ouders, die dankzij hen zelfstandig kan wonen. Beneden Diederik woont een vrouw. Beiden begeleiden Diederik. Ze hebben geen zorgfunctie, maar hebben wel de taak op hem te letten. Ze moeten zich onderwerpen aan allerlei rare regeltjes. "De autist is een hele vrolijke man", vertelt de auteur. "Van Tol gaat als een gek aan het daten om een inhaalslag te maken na zijn slechte huwelijksjaren. Hij komt in hilarische en bizarre situaties terecht. Ook

'Literaire roman vind ik zo gedragen klinken. Ik vind het alleen maar gewoon leuk om te schrijven'

Diederik slaat aan het daten om aan vrouwenborsten te kunnen zitten en om te kunnen trouwen. Het gaat uiteraard uit de hand lopen en er gebeuren verschrikkelijke dingen."

In laagjes

Auteur Arie Bras heeft twee decennia geleden zelf in 'zo'n soort situatie' gezeten. "Ik gebruik wat uitdrukkingen van hem, maar de rest is allemaal verzonnen. Het thema van het boek

is: 'niets is wat het lijkt'.

Dat komt steeds terug. Niet altijd even duidelijk, maar wel als je in laagjes leest. Mijn uitgever en de bekende Neerlandicus Wim Daniëls - met wie ik veel samenwerk - noemen

Huiskameraden een literaire roman. Maar dat vind ik zo gedragen klinken. Een literaire roman zet je op de leeslijst voor school. Het is kennelijk het genre waaronder het boek valt. Ik vind het alleen maar gewoon leuk om te schrijven."

Dramatisch effect

Wim Daniëls heeft hem geadviseerd. "In een boek moet een maatschappelijk belang zitten. Ik protesteerde, maar hij zei: het moet toch. Eerder had ik het manuscript van zijn verhalen-

Arie Bras presenteert zijn boek. Rechts Wim Daniëls

boek 'De tamboer- maître' gelezen. Dat eindigde ermee dat de hoofdpersoon wegfietste. Ik zei toen: dat kan zo niet, die man is zo geliefd, hij moet aan het eind van je boek dood. Dat is het dramatisch effect.

Over het advies van Wim voor mijn boek heb ik nagedacht en ik vond dat hij gelijk had."

Klare Taal

Voor de Wereldomroep heeft hij honderden columns geschreven. Dat doet hij nog steeds. Ze zijn op het internet te lezen onder de naam Brasblog.*) "Ik ben gepensioneerd. Dan heb je daar tijd genoeg voor. De laatste acht jaar maakte ik voor de Wereldomroep het taalprogramma Klare Taal met onder anderen Paulien Cornelisse, Wim Daniëls en Lydia Rood. Dat was heel leuk om te doen. Ik kreeg veel reacties van over de hele wereld.

Dus toen dat op 12 mei 2012 ophield, vond ik het wel weer leuk om columns te schrijven. Op 1 juni 2012 ging ik als 63-jarige vervroegd met pensioen. Daardoor heb ik niet de ellende gehad van al mijn collega's die in één keer zomaar op straat stonden en daar nu nog steeds de naweeën van ondervinden."

Wereldomroep

Het einde van de kortegolfuitzendingen van de Wereldomroep zag Bras als onvermijdelijk. "We werden aan alle kanten ingehaald door de nieuwe media. Tegelijkertijd

zie je dat als internet wordt afgeschaft in moeilijk bereikbare landen er direct niks meer is. In China bijvoorbeeld. Dan zou de Wereldomroep wel eens gemist kunnen worden."

'Dat we niet geïndexeerd worden, vind ik heel vervelend.

Er is een enorme plas geld die maar niet opraakt'

Een groot deel van zijn loopbaan heeft hij voor het medium radio gewerkt, maar met de toekomst daarvan houdt hij zich niet bezig. "Ook niet toen ik nog bij de Wereldomroep werkte", zegt Bras. "Je kunt mensen bereiken via

krant, radio, tv en internet. De tijd bepaalt hoe lang zo'n medium voortbestaat. Misschien is downloaden over drie jaar wel ouderwets. De gevestigde uitgeverijen gaan niet met de tijd mee. Ook boekhandelaren niet trouwens. Geen wonder, want zij zijn al 150 jaar het verlengstuk van de uitgevers. Je kunt nu boeken per stuk drukken, maar daar spelen ze niet op in. Nieuwe uitgeverijen, die daar wel op insprijgen, schieten nu als paddenstoelen uit de grond."

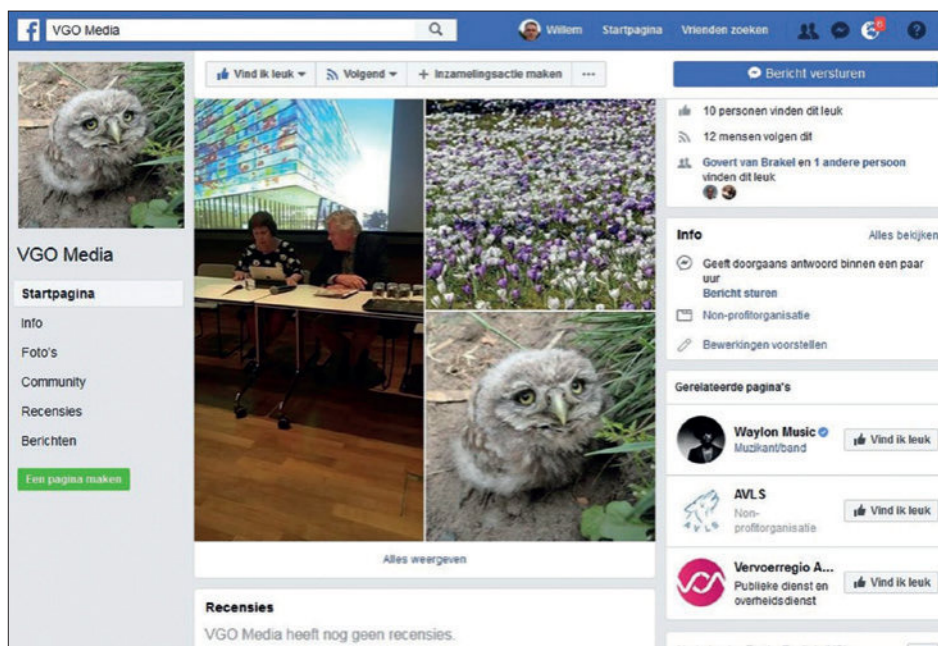
Pensioen

Zoals Bras zich geen zorgen maakt over de ontwikkelingen in de media, maakt hij zich ook geen zorgen over zijn koopkracht in de toekomst. "Dat we niet geïndexeerd worden, vind ik heel vervelend. Er is een enorme plas geld die maar niet opraakt. Dat is geld dat wij hebben betaald. Het is uitgesteld loon. Maar ik denk dat het met de pensioenen wel weer goed komt. Het is een kwestie van de extreem lage rente. Toen ik mijn eerste huis kocht, was de rente tien, twaalf procent. Ik vroeg mijn collega economieredacteur Jan Smit om advies. Die zei: ik kom uit de tijd dat de rente één, twee procent was. Daar hebben we toen hartelijk om gelachen..."

*) brasblog.simplesite.com

Foto: Louis van Hattem

VGOmedia start Facebook-pagina

Zoals aangekondigd op de laatste ledenvergadering heeft onze vereniging een eigen pagina gemaakt op Facebook. Als extra middel om contact met de leden te onderhouden, naast de website en natuurlijk het Magazine.

Nieuw bestuurslid Hella Liefthing, zelf al sinds 2007 actief op Facebook, denkt dat de pagina kan helpen bij het onderling contact tussen de leden, en tussen het bestuur en de leden. "Als je bijvoorbeeld iets wilt organiseren voor de leden, kun je via Facebook snel een evenement aanmaken. De leden die willen meedoen, kunnen zich dan ook gemakkelijk aanmelden."

Op Facebook zijn veel soortgelijke pagina's te vinden. Het is gemakkelijk, snel en het kost niets. Liefthing hoopt dat veel leden er zelf berichten op gaan plaatsen. Ze geeft graag het voorbeeld van collega Eduard Huis in 't Veld, die met een oproep op Facebook binnen de kortste keren meer dan honderd vakgenoten bij elkaar had om over het televisievak te praten. "Dat was zo'n succes dat er in oktober een vervolg komt."

Op de pagina kunnen berichten komen die gaan over pensioen, over ons vakgebied en over de vereniging en haar activiteiten. Maar ook nostalgie hoort er thuis. Zo vertelt collega Govert van Brakel op Facebook regelmatig verhalen uit zijn eigen geschiedenis, als hij weer eens een leuke foto in zijn archief heeft opgeduikeld. Liefthing: "Een pagina op Facebook is net zo leuk en interessant als de leden het willen maken. Ik zou zeggen ga eens kijken, en deel wat je wilt delen."

Om de pagina te kunnen bekijken heb je een Facebookprofiel nodig. Heb je dat niet en wil je dat ook niet maken, dan kun je er dus niet bij. Voor alle anderen hier de link: <https://www.facebook.com/VGO-Media-2062836170660092/>

Bibliotheek zoekt verhalen over 100 jaar Hilversum Mediastad

OPROEP

De Bibliotheek en Volksuniversiteit Hilversum verzamelt verhalen van Hilversummers in het kader van 100 jaar Hilversum Mediastad. De verhalen vormen een bijzondere rode draad die gebundeld als een nieuwe culturele tour door de stad loopt. Zij geven een unieke inkijk in de rijke geschiedenis van Hilversum en haar bewoners. Persoonlijke anekdotes, recht uit het hart en steeds verbonden aan een bepaalde locatie. In tekst, film en animatie komen verhalen tot leven, gebundeld in een vernieuwende cross mediale verhalentocht. Wat is jouw verhaal? Deel het met de Bibliotheek en Volksuniversiteit Hilversum. Doe mee en vertel die bijzondere ervaring of ontmoeting over 100 jaar Mediastad!

Gebruik de speciale brievenbus in de bibliotheek of mail naar: j.boerebach@bibliotheekhilversum.nl

ANNE VAN EGMOND EN EWOUT SMIT

De ene en de andere kant van het glas

Ze kenden elkaar van het werk in de radiostudio: presentatrice Anne van Egmond en technicus Ewoud Smit. Zij gaf een teken, hij startte de plaat. Na de afscheidsreceptie van technicus Jan Bosboom, in 1988, besloot een klein gezelschap nog wat te gaan eten in een Grieks restaurant op de Hilversumse Groest. Bij een glaasje ouzo keken ze elkaar aan. En nog eens. Sinds dat moment had Hilversum er een omroepechtbaar bij.

door Govert van Brakel

“U hebt een mooie stem”, zegt fotograaf Louis van Hattem op het zonnige terras van De Jonge Haan tegen Anne van Egmond. “Nog steeds” luidt haar antwoord. 71 Jaar is ze inmiddels. Maar de woorden ‘stoppen’ en ‘pensioen’ staan niet in haar woordenboek. Radio is haar leven, lichte muziek haar passie. “Ik ben een sfeervrouwje.” Spijtig genoeg heeft de radio haar op dit moment niets te bieden. Maar ze blijft hopen op betere tijden.

Geen fouten maken

Bij haar partner Ewoud Smit (64) staat de datum van 23 augustus 2020 op de kalender; de dag waarop hij na 45 jaar een punt zet achter een loopbaan aan de andere kant van het glas. “Soms vragen mensen aan me hoe lang ik nog ‘moet’. Dat is het verkeerde woord. Ik mag nog ruim twee jaar werken.” Deze fase van zijn werkzame leven brengt hij niet meer, zoals lang gebruikelijk was, door in de studio’s te midden van de programmamakers die de uitzendingen verzorgen. Blijvende reumatische klachten in pols, handen, knieën en voeten, dwongen hem een paar jaar geleden om te stoppen als technicus bij de programma’s van NPO. “Ik wil geen fouten maken.”

Foto's: Louis van Hattem e.a.

Kwart over tien naar bed

In het Verbindingscentrum van de omroep in het NOS-gebouw bewaakt hij nu vier dagen per week de goede voortgang van de uitzendingen en zorgt hij ervoor dat de lijnverbindingen tot stand komen met sprekers en evenementen elders (in binnen- en buitenland) die in een uitzendstudio worden verwacht. Het zijn dagen waar-op de wekker al vroeg rinkelt in huize Smit. Formeel begint de dienst 's morgens om half zes. Ewoud: "En je wilt toch tien minuutjes eerder al aanwezig zijn." Een sociaal leven zit er op die doordeweekse werkdagen niet in, laat staan dat er tijd is om naar Nieuwsuur, Pauw of Jinek te kijken. "Standaard ga ik om kwart over tien slapen. En wat ik dan aan tijd te kort kom, haal ik later op de dag thuis wel weer in." Héél vroeg opstaan, er zijn mensen bij wie het went.

TROS-Zomertoer in Burgh-Haamstede met collega technicus Paul van Tongeren in 1991

'Soms vragen mensen aan me hoe lang ik nog 'moet'. Dat is het *verkeerde* woord. Ik mag nog ruim twee jaar'

Onverwacht einde

Voor Anne is op dit moment geen plek op de radio. In de zomer van vorig jaar kwam voor haar onverwacht een einde aan haar radio-werk. Haar programma 'Egmond Binnen' dat ze bijna twee decennia lang samenstelde en iedere zaterdagmiddag presenteerde voor de regionale zender RTV Noord-Holland werd opgeheven. Het was een klap die ze niet zag aankomen. Van de ene op de andere dag bleek ze 'te oud'. Aan de luistercijfers lag het niet: "Die waren hartstikke goed." Een massaal protest van haar luisteraars baatte niet. De programmaleiding hield vast aan een nieuwe koers. De kwestie heeft haar niet onberoerd gelaten, maar inmiddels kan ze haar liefde voor

de oudere artiesten uit de wereld van de lichte muziek kwijt bij televisiezender ONS, het vroegere Nostalgie-net. Vanaf deze maand presenteert ze op zondagmorgen van 10 tot

12 uur een serie van twaalf afleveringen met grote namen voor wie op de publieke radio vrijwel geen plaats meer is. Met filmpjes en clips wekt ze topar-tiesten als Frank Sinatra, Juliette Gréco, Sammy Davis jr. en Yves Montand opnieuw tot leven. "Het is een schande dat de grootste groep luisteraars - en dat zijn de oudere mensen- niet naar behoren wordt bediend."

Kweekvijver Minjon

Van Egmond is een kind van 'Minjon', de jeugdromroep van de AVRO die aan het begin van de jaren vijftig van de vorige eeuw werd opgericht door Herman Broekhuizen en die een groot aantal talenten heeft voortgebracht. Velen vonden de weg naar de grotemensenmicrofoon. Voor Anne begon het radioavontuur in 1962 in haar woonplaats

Links: Anne bij Radio Noord-Holland in 2015 met 'Egmond Binnen'

Anne en Ewoud in 1989

Anne bij de 'KRO op 3' in 1987

Leiden, bij de afdeling Sleutelstad van Minjon. Zo leert ze de jonge, talentrijke Theo Stokkink kennen die voor haar de deur opent naar de KRO. Stokkink mag omstreeks 1965 een programma voor jongeren gaan maken, zoekt een meisjesstem en herinnert zich de plezierige contacten met ene Anne van Egmond. Anne: "Zo is het balletje gaan rollen. Aanvankelijk wilde ik naar de toneelschool in Amsterdam, maar ik zakte tot twee keer toe voor het toelatingsexamen. Gelukkig maar. Ik was vaak ziek toen. Al die busreizen naar verre theaters zouden een ware uitputtingsslag zijn geworden. Daar was ik gewoon te zwak voor geweest."

Buitenlands avontuur

Aan het serieuze begin bij de KRO ging een kort radioavontuur in het buitenland vooraf dat een merkwaardige aanloop had. "Op de Kloveniersburgwal in Amsterdam hing een plakkaat met de oproep: 'Stemmen gezocht'. Waarvoor stond er niet bij, maar ik heb een test gedaan en werd kort daarop presentatrice bij de commerciële zender Radio Luxemburg. Ik kreeg een dagelijks ochtendprogramma van 11 tot 12: Koffie met Annet. De naam 'Anne' vonden ze niet Vlaams genoeg." Naast haar zit de technicus van dienst die in voorkomende gevallen ook optreedt als regisseur: "Awel Annet, dan is het nu tijd voor de volgende publiciteit..." Ze redde het niet. Het was fysiek te vermoeiend om op één dag in de week maar liefst zes programma's op te nemen in een studio in Brussel. Bij de KRO greep ze alle kansen die haar ruimhartig en onder erkenning van haar talent werden geboden. Hoorspelen, cabaret, muziekprogramma's, documentaires, het hele scala aan mogelijkheden die de radio te bieden heeft, kwam op haar pad, met als persoon-

lijke hoogtepunten 'Vliegende Schijven', het verzoekplatenprogramma voor de krijgsmacht en 'Adres Onbekend',

Schrijf eens naar de NOS!

Ewoud heeft op weg naar een carrière in de omroep de 'klassieke' achtergrond van de jongeling die op z'n Hilversumse zolderkamer experimenteert met bandrecorders en muziek en tokkelt, net als velen van z'n toenmalige generatiegenoten, wat op een gitaar. Zijn radio staat afgestemd op de zeezender Veronica of op Hilversum 3.

Aan de eettafel in de ouderlijke woning heeft hij zicht op de, inmiddels verdwenen,

tv-toren, zijn lagere school stond aan de rand van wat nu het Mediapark is en hij speelde in het moesland op het stukje grond waar later het Muziekpaviljoen verrees. Als technicus van

'Het is een *schande* dat de grootste groep luisteraars - en dat zijn de *oudere* mensen - niet naar behoren wordt bediend'

de programma's op Hilversum 3 zou hij er nog heel wat voetstappen zetten.

Maar de omroep, hoewel om de hoek gelegen, is hem niet met de paplepel ingegoten. Zijn vader was leraar wis- en natuurkunde aan een middelbare school in Amersfoort, z'n moeder verpleegster en huisvrouw. Hij waagt de gok en schrijft een briefje aan alle platenmaatschappijen. Of er voor hem niet iets te doen viel in de techniek en de muziek? René Stokvis van Phonogram nodigt hem uit om langs te komen. Een baan heeft hij niet in de aanbidding, wel een advies: Schrijf eens naar de NOS! "Dat heb ik diezelfde dag nog gedaan en twee maanden later zat ik in de schoolbanken." De aanstellingsbrief is gedateerd op 1 september 1975.

Pijnlijke familiegeschiedenis

Anne heeft in familiair opzicht een ingewikkelde achtergrond, die zich overigens laat lezen als een roman. Ze had zomaar de hoofdper-

soon kunnen zijn in haar eigen KRO-programma Adres Onbekend of in het tv-programma DNA Onbekend. Twee weken na haar geboorte stond haar biologische moeder haar af. Anne groeide, zonder dat ze daar zelf weet van had, op in een pleeggezin in Leiden waar haar 'ouders' uitbaters waren van een café met jukebox. Louis Prima zingt tegen geringe betaling 'Buona Sera', Freddy Quinn heeft 'Heimweh' en Jules de Corte 'Zou wel eens willen weten'. De radio beschikte in de jaren vijftig van

Ewoud met Elly van Loenen en Jos Bruins in KRO-RK3 voor het programma 'Popeye'.

de vorige eeuw over slechts twee zenders: Hilversum 1 en 2. Het vermaak kwam van Johan Bodegraven en zijn 'Mastklimmen', van de familie Doorsnee of van De Radioscoop. Anne hoorde het en ontwik-

kelde al luisterend een blijvende liefde voor het medium én de muziek. Ze had graag een piano gehad, maar in de kleine behuizing boven het café was geen ruimte voor een dergelijk groot en duur instrument. Vader Van Egmond bezorgde haar een accordeon die ze tot op de dag van vandaag bespeelt. "Veel les heb ik niet gehad en noten lezen kan ik niet, maar het spelen gaat me goed af." Ze is te boeken, voor feesten en partijen.

Inmiddels kan Anne haar liefde voor de oudere artiesten uit de wereld van de lichte muziek kwijt bij televisiezender ONS

DNA-onderzoek

Vader Van Egmond is dus niet haar biologische vader. Anne kwam er pas na jaren, en min of meer bij toeval achter. Haar in 1988 overleden moeder, met wie het contact in de loop der jaren voorzichtig en moeizaam was hersteld, heeft nooit onthuld wie dan wel de 'echte' vader was. Anne: "Dat heb ik haar altijd kwalijk genomen."

Rond de eeuwwisseling zoekt een dochter van de vermaarde componist en dirigent Willem van Otterloo (1907-1978) via een bevriende advocaat contact met Anne. Het was deze dochter opgevallen dat Annes uiterlijk opmerkelijk veel overeenkomsten vertoonde met de trekjes in de gezichten van de nazaten Van Otterloo.

Het bewijs werd geleverd aan de hand van DNA-onderzoek. Anne: "Er zijn brieven bewaard gebleven van Willem van Otterloo. Onderzoek aan de likranden van de enveloppen wees uit dat hij mijn vader moest zijn."

Ze krijgt er een familie bij met wie ze, samen met Ewoud, sindsdien elk jaar opnieuw een van de twee kerstdagen doorbrengt. De jong gestorven Rogier van Otterloo (1941-1988) die bij leven het muzikale pad van zijn vader bewan-

delde, heeft de ontknoping van deze familiekwesitie nooit gekend. Anne: "Ik heb een foto die in 1980 gemaakt is bij de opnamen van een Sterrenslag van de AVRO. Rogier ligt daar aan mijn voeten. Bizar hè!"

KRO's 'The Breakfast Club' met Jeanne Kooymans en Peter van Bruggen. Omstreeks 1994

Opleiding bij 'NOS Opleidingsinstituut Santbergen' tot programma-technicus 1975-1976 met Paul Raaijman en Egbert van Hees

Ex RNW'er Rocus de Joode verkoopt zendtijd

Zenderpark Madagaskar draait door kortegolfuitzendingen van de Wereldomroep

door Willem Nijeboer

"Mijn leven is nu veel dynamischer en ik verdien meer. Rond mijn vijftigste wilde ik iets anders. Dat is aardig gelukt. Maar ik ben me ervan bewust dat er ook mindere jaren kunnen aankomen, dus ik spaar voor later."

Dat zegt Rocus de Joode, die in 2012 net als tientallen andere collega's is ontslagen toen de Wereldomroep stopte met kortegolfuitzendingen.

Hij is nu informeel aandeelhouder van en zzp'er voor Mglob, het bedrijf dat het voormalige RNW-zenderpark op Madagaskar exploiteert. Mglob zendt nu meer uren uit dan ooit.

Het team van het zendstation op Madagaskar met Rocus de Joode (gehurkt) en rechts van hem directeur Flore Ravelojaona van Mglob.

d op Madagaskar

oor na stoppen ereldomroep

Rocus de Joode werkte 24 jaar op de afdeling Programmadistributie, beter bekend als het Frequentiebureau, van Radio Nederland Wereldomroep (RNW). De afdeling was technisch verantwoordelijk voor de uitzendingen via satellieten, via internet en via 'eigen' kortegolfzenders in de Flevopolder, op Bonaire en op Madagaskar. Hij was medeverantwoordelijk voor de keuze op welke frequenties en via welke satellieten naar welke gebieden op aarde werd uitgezonden. Qua tijden gebeurde dat op basis van de wensen van de hoofdredactie. De laatste jaren was hij ook technisch verantwoordelijk voor de satellietuitzendingen van BVN-tv (www.bvn.tv).

Niet exclusief

FM, DAB+ en middengolffrequenties zijn dankzij internationale verdragen keurig verdeeld. Maar dat geldt niet voor de korte golf. Exclusief gebruik van kortegolffrequenties is niet afdwingbaar. De Joode was de vaste vertegenwoordiger van de Wereldomroep op de tweejaarlijkse wereldwijde frequentiecoördinatievergaderingen van de International Telecommunication Union (ITU). Daar treffen mensen van omroepen en regeringen die gebruik maken van de korte golf elkaar. De Joode moest daar proberen regeringen en omroepen die op de frequenties 'van de Wereldomroep' wilden gaan uitzenden, van dat voornemen af te brengen. Dankzij de bijeenkomsten van de ITU heeft hij een groot netwerk van internationale omroepmensen.

Toen de Wereldomroep de laatste jaren al

minder uren ging uitzenden, kreeg De Joode de opdracht de resterende zendtijd op de RNW-kortegolfzenders te verhuuren aan buitenlandse omroepen. Hij verhuurde aan onder andere de Japanse omroep NHK, de Deutsche Welle en The Voice of America. Zelfs aan China International Radio verhuurde hij zendtijd. Het waren, vertelt hij, zijn leukste jaren bij de Wereldomroep.

Belangstelling

Toen RNW helemaal ophield met kortegolfuitzendingen, kreeg De Joode de opdracht te onderzoeken of er gegadigden waren om de zendstations Bonaire en Madagaskar over te nemen. Daardoor zou (een deel van) de werkgelegenheid van het personeel behouden kunnen blijven. Hij reisde de wereld over en rapporteerde dat er alleen voor Madagaskar emplot zou zijn. "In Noord-, Midden- en Zuid-Amerika is nauwelijks nog belangstelling voor uitzendingen op de korte golf", zegt hij.

Werk aan de zendmasten en ontvangschotels van het zendstation op Madagaskar

Directeur Flore Ravelojaona van Mglob met Rocus de Joode op bezoek in Nederland

Foto's: Louis van Hattem e.a.

Programma's die Mglob voor opdrachtgevers uitzendt, komen binnen via internet als MP3-bestanden of via een satelliet-ontvanger.

"Maar voor kortegolfuitzendingen gericht op Afrika en Zuidoost Azië is die er nog volop." Inmiddels is het zenderpark op Bonaire gesloten en afgebroken. Het station in Zeewolde in de Flevopolder is overgedragen aan de staat. Defensie maakt er nu gebruik van. Het wordt omgebouwd om Nederlandse militaire missies vanaf 2020 in het buitenland van communicatie te voorzien.

Volgens een convenant uit 1971 was RNW verplicht het zenderpark en alle activiteiten op Madagaskar aan de Malagassische staat over te dragen als de Wereldomroep er zelf geen gebruik meer van zou maken. Dat is op 26 oktober 2012 gebeurd. Binnen vijf minuten na de overdracht droeg de Malagassische regering het station vervolgens over aan het bedrijf Mglob. Tegelijkertijd nam Mglob de lopende contracten voor uitzendingen van andere radiostations van de Wereldomroep over. De Joode is de enige niet-Malagassische medewerker.

Vijfjarig bestaan

Als zzp'er verkoopt De Joode voor Mglob de zendtijd en verzorgt hij het frequentie management. "We zijn op 26 oktober 2012 een avontuur aangegaan," zegt De Joode. Het Japanse NHK, de BBC World-service, Deutsche Welle, Radio France International en een aantal christelijke omroepen waaronder Radio Vaticaanstad, zenden nog steeds dagelijks via Madagaskar uit op prime time - dus 's morgens en 's avonds - naar Afrika. Op prime time kunnen er geen klanten meer bij. De zenders kunnen behalve Afrika landen in het Midden-Oosten, West-Azië, een deel van India, Indonesië en West-Australië bereiken.

Intussen heeft Mglob het vijfjarig bestaan ge-

vierd. Rocus de Joode - 58 jaar nu - verwacht dat Mglob het

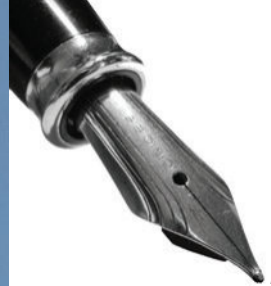
over een jaar of drie heel moeilijk gaat krijgen. Hij hoopt nog vijf jaar voor Mglob te kunnen werken.

"De NPO heeft mij als beginnend zzp'er in 2012 gevraagd het satellietnetwerk van BVN-tv te blijven beheren. Dat heb ik tot 1 april dit jaar voor achttien uur per week gedaan. Ik ben daar in goed overleg mee gestopt omdat ik dat werk niet meer met Mglob kon combineren. Bij Mglob ligt mijn hart. En als het gaat om BVN: de toekomst van lineair tv-kijken is ook zeer onzeker."

"Als Mglob mij niet meer nodig heeft, wil ik de laatste jaren van mijn werkzame leven ergens in het buitenland vergelijkbaar werk blijven doen", vertelt De Joode. "Ik werk ook voor de stichting Free Press Unlimited. Ik regel hun uitzendingen naar Sudan en Zuid-Sudan. De Wereldomroep heeft me in 2012 de kans geboden in Duitsland cursussen te volgen op het gebied van FM en DAB+. Ik heb een groot internationaal netwerk. Ik denk daarom dat het elders wel zal lukken. En anders heb ik mijn ontslagvergoeding van de Wereldomroep nog."

Dit is het eerste van twee delen over Mglob, dat het voormalige zendstation van Radio Nederland Wereldomroep (RNW) op Madagascar exploiteert sinds RNW haar korte golfuitzendingen staakte. Deel 2 verschijnt in de volgende editie van dit blad.

Ingezonden

Waterstanden

In het magazine van oktober vorig jaar vertelde Gert Klück dat hem de eer ten deel was gevallen om voor de laatste keer op de radio de waterstanden voor te lezen. Echter, op verzoek van de schippers heeft de Wereldomroep toen het stokje overgenomen. Mijn collega's en ik hebben nog jaren in de voor Europa bestemde ochtenduitzendingen die standen, ook op de ouderwetse manier, voorgelezen. Met veel plezier, want er was behoefte aan.

Frank Garnier, oud-nieuwslezer RNWO

Pas op: val niet!

Thomas Leeflang

Wat een schitterend artikel in het vorige nummer over Han Hollander! Wel bedankt daarvoor. Had Han nou maar geluisterd naar Frits Thors en 'in de onderduik gegaan'. Het stuk bewaar ik en ik zal het zo nu en dan zeker weer lezen.

Dat doe ik niet met een artikel dat in dezelfde editie stond onder de kop: 'Vallen en weer opstaan'. Als 82-jarige 'life time'-judoka dacht ik dat het hier een satirisch bedoelde tekst betrof. In twaalf lessen zouden hoogbejaarden van hun angst om te vallen afgeholpen kunnen worden. Geloof het maar niet.

De Judobond Nederland zette jaren geleden 'het product' Zeker Bewegen in de markt, een korte leergang ukemi-waza oftewel valbreken. Onderbouwd door een vaag onderzoekje van de St. Maartenskliniek te Nijmegen waaruit onder meer viel op te maken dat het beheersen bij ouderen van 'valtechniek' heupfracturen zou kunnen voorkomen.

Kwam dat even goed uit. Binnen no time had de Judobond tegen de tweehonderd 'valexperits' opgeleid, zijnde door de Bond benoemde judoleraren die in daluren in hun sportscholen ouden van dagen gecertificeerd mogen voordoen hoe zij zo comfortabel mogelijk over een tuinhekje kunnen struikelen.

Volslagen flauwekul. Valbreken is een reflex en een reflex is, zeker op latere leeftijd moeilijk, om niet te zeggen onmogelijk, nog bij te sturen. Zelf doe ik ruim zestig jaar aan judo, ik sta nog steeds drie ochtenden per week 'op de mat' en oefen aan het begin van elke judosessie langdurig mijn valtechniek. Ik tel mijn zegeningen, ik verkeer in een uitstekende gezondheid. Maar ik durf niet beweren dat ik bij een onverwachte val buiten de oefenzaal ongedeerd weer omhoog zal komen. Ongetrainde ouderen die meedoen aan twaalf lessen valpreventie in de hoop zo een heupfractuur te kunnen voorkomen als ze onverhoopt over een omhoog stekende straattegel struikelen, wordt valse hoop gegeven.

Thomas Leeflang

Overleden VGOMedia-leden

Februari – 9 H.B. Hoekema (24 mrt 1933), 18 H.J. Rogier (27 jan 1946), 20 mw. M.C.A. Vlasveld Ockeloen (10 sep 1926), 24 mw. J. Nooij van Arkel (14 mei 1922),

Maart – 1 H. Monnickendam (3 mrt 1937), 2 P.J.J.M. Koopziek (17 jul 1946), 7 A.P. Rijsterborgh (25 jan 1940), P. van den Ende (24 mei 1933), 9 J.H.G. Hollemans (26 sep 1946), R. Blok (30 mrt 1946), 14 P. de Ruijter (27 aug 1931), mw. H.M. Verhoeff-van de Water (25 okt 1928), 15 J. van der Hoeft (20 mrt 1931), 17 A.T.M. Knol Schalkwijk (3 jun 1927), 28 W.E. Gitz (10 apr 1930)

April – 3 J.E. Elbers (1 mei 1934), 4 mw. C.W. van Breda-van de Glind (27 dec 1924), 7 J.C.H. Tollens (23 nov 1928), 11 mw. R.E. Nuesink-West (18 aug 1930), 13 A. Dijkstra (25 feb 1924), 17 mw. M.M. Brautigam (18 feb 1925), 22 mw. E. Scheltema-van Delden (15 mei 1916), 23 F.J. van Dusschoten (28 okt 1925), 26 mw. C.C. van de Kroft (13 apr 1910), 27 mw. E.L. Koloay (10 aug 1941), J. Roos (12 jul 1943)

Mei – 8 mw. J.C. Raming van Dongen (18 jan 1934), H. Wiener (21 jun 1926)

Over VGO'ers die na hun pensioen niet achter de geraniums zijn gaan zitten

Van het één komt het ander

Elf jaar geleden trok Jessica Smeenk voor het laatst de deur bij het Algemeen Nederlands Persbureau (ANP) achter zich dicht. Na een drukke baan als chef van de buitenlandredactie was het even wennen aan al die vrije tijd. Ze ging op zoek naar vrijwilligerswerk en kwam terecht in een heel ander vakgebied dan de journalistiek: de geestelijke gezondheidszorg.

door Joke Licher foto's: Anneke Kappetijn

"Dat kwam door mijn zus. Zij wist uit ervaring dat sommige psychiatrische patiënten zelden of nooit bezoek van familie of vrienden krijgen. Daarom zijn er bezoekvrijwilligers en dat vond ze echt iets voor mij." Jessica melde zich aan zich aan bij ggz-instelling Rivierduinen en werd met open armen ontvangen. In haar omgeving verklaarden sommigen haar voor gek. "Ik kreeg reacties als: Hoe kan je dat nu doen, vrijwilliger worden bij mensen die opgesloten zitten, bij gekken." Zij liet zich niet afschrikken en bezocht jarenlang een van de cliënten. "Al die vooroordelen, daar raak je wel vanaf."

Levensboekproject

Van 'gewone' bezoekvrijwilliger stapte ze over naar het levensboekproject. "Dan help je iemand zijn herinneringen weer in beeld te krijgen en zijn levensverhaal vast te leggen. Ik was gekoppeld aan een man die na zijn schooltijd lang had rondgezworven en aan de drugs was geraakt. Hij wist niets meer. Samen met zijn zus heb ik een tijdlijn van zijn leven gemaakt. Op internet heb ik foto's gezocht van de plaatsen waar hij geweest moest zijn; foto's uit de periode dat hij daar was. Op internet kan je dat allemaal vinden. Ik heb foto's gevonden van de 'Magic Bus' waarmee hij in 1968 naar Kabul is geweest. Aan de hand van die foto's praat je met hem, stel je heel gerichte vragen. En dan komen de verhalen."

Twee jaar lang hebben Jessica en de man aan het levensboek gewerkt. Het is nu af: 50 pagina's met zijn verhaal en met foto's. Een exemplaar voor hem en een voor zijn zus. "Het was een hele aardige, charmante man" zegt Jessica. Was, want hij is een paar weken geleden overleden.

Taalcoach

Voor Rivierduinen bezocht ze jaren geleden in Leiden een 'vrijwilligersmarkt' om mede-vrijwilligers te werven. Daar raakte ze aan de praat met iemand van Gilde SamenSprak dat anderstaligen helpt (beter) Nederlands te leren spreken. Het koppelt hen aan een Nederlander met wie ze kunnen oefenen. Sindsdien is ze ook taalcoach. "Mijn eerste taalmaatje was een vrouw uit Wit-Rusland die nauwelijks Nederlands sprak. Samen praten, samen eten, samen boodschappen doen, alles in het Nederlands. Met handen en voeten en plaatjesboeken. Je komt er altijd wel uit."

"Je leert ook veel over je eigen taal", zegt Jessica. "Nooit bij stil gestaan dat wij zoveel kleine woordjes gebruiken. 'Kom *maar even* binnen dan maak ik koffie', zei ik een keer tegen mijn taalmaatje dat een boek kwam terug brengen. Ze keek me een beetje raar aan... je maakt koffie maar ik mag maar eventjes binnen komen?"

Als coördinator koppelt Jessica nu zelf taalmaatjes en coaches aan elkaar. Twee middagen per week is zij op het spreekuur van het Gilde voor hen het aanspreekpunt. Toch heeft zij in de zomer nog tijd om Amnesty International te helpen bij het organiseren van de jaarlijkse boekenmarkt in haar woonplaats Voorschoten. De markt zelf is maar een dag of drie, vier. Maar in de weken ervoor kunnen mensen boeken brengen die allemaal gerubriceerd moeten worden. Een hele klus. "En o ja, dan doe ik ook nog pr-werk voor het hospice in Leiden."

Wie dit leest is gek

Mij krijgen ze niet van het padje, daar in Cambridge. Die lui van Analytica of Emerdata, die alles van ons denken te weten. Via onze Facebookaccounts. Het zal wat.

Ik heb mijn eigen profiel samengesteld in de afgelopen jaren en mij vallen ze niet meer lastig. Ik heb gewoon langdurig gesnuffeld op een site voor houtzaagmachines. Terwijl ik geen houtzaagmachine wil, hè! Ik heb niet eens hout. Ik heb me geabonneerd op vijf verschillende

kranten en die na twee weken allemaal weer opgezegd, ik heb pornosites bezocht voor transgenders, homo's en hetero's, ik heb YouTube-videootjes zitten kijken van kerkkoren en live ingelogd op

een gebedsdienst in een moskee. Ze worden mesjogge van me, bij Facebook.

Elke dinsdag maak ik foto's vanaf een balkon. Maar ik heb helemaal geen balkon! Elke woensdag bezoek ik virtueel vijf tuincentra. Maar ik heb helemaal geen tuin! Ik heb me ingeschreven op woningzoeksites terwijl ik geen woning zoek, ik heb recepten opgevraagd met Mojito erin: ik lust die troep niet eens!

Nee, ik heb ze helemaal klem, die big brothers van Facebook. Soms zap ik op mijn computer, laptop én mobiel langs alle tv-kanalen die ik kan ontvangen, puur om ze te fucken. Dikke vinger. Alle restaurants in Drenthe en Zuid-Limburg heb ik van een waardering voorzien, ik deed mee aan de haringtest, de olieboltest en de koffietest. Ik heb wekenlang CNN gekeken en daarna wekenlang Fox News. Ik heb me ingeschreven voor een cursus Russisch, een visum aangevraagd voor een verblijf aan de Mexicaanse grens en ik krijg nu advertenties te zien van wodka's en cowboypakken. Alles heb ik

gesteund: Van *Je suis Charlie* tot #metoo en *Minder minder!* Ik heb tegelijkertijd drie haardbaarden uitgenodigd om eens te komen praten. Nee, mij foppen ze niet, daar in Silicon Valley.

Goed, na die reisfolders voor Syrië en Libië die ik online bekeek en mijn open brieven aan de Paus, De Telegraaf en Donald Trump kreeg ik wat vaker en ongevraagd advertenties van instellingen voor psychiatrische hulp. Maar dat is een fase. Daar moet je even doorheen. Ik weet bijna zeker dat ik nu in een map zit met in grote letters daarop: w'Verwarde man. Nooit meer iets sturen! Zie je, zo moeilijk is het niet.

O ja, nog even over alle Facebookjunks die na vandaag niet meer aan de Suikerberg willen likken. Die doen me ergens aan denken. Of liever gezegd: aan iemand. Laten we hem John noemen. Iedere avond kwam hij naar hetzelfde café. Voor de gezelligheid. Maar ook vaak ging hij met ruzie weg, omdat iets hem niet was bevallen. Opmerkingen, een niet helemaal gevuld borrelglaasje, de rekening. Zo'n avond eindigde stevast in langdurig bekeken met de kroegeigenaar en de woedend uitgesproken woorden van John: 'Wat een vervelende rottent, ik kom hier nóóit meer!'

En het vaste, vermoeide antwoord van de kastelein. 'Ja hoor, John. Tot morgen!'

brasblog.simplesite.com

Een opsteker en een vraagteken

Breng in een gezelschap met dertigers of veertigers het onderwerp pensioenen eens ter sprake en ervaar hoe snel een vermoeiend zuchten opklinkt, en merk op dat menigeen uitroept dat dit toch wel een heel gecompliceerd onderwerp is, waarin men zich in de toekomst zeker eens zal verdiepen, maar nu even niet.

Een vreemde reactie? Zeker niet. Zelfs voor een eenvoudig lid van het Verantwoordingsorgaan is de materie redelijk pittig. Vandaar dat we binnen het VO gezamenlijk tot de conclusie zijn gekomen dat het nuttig is - naast onze reguliere vergaderingen - verdiepingssessies te organiseren. Die kunnen gaan over beleidsstukken die we regelmatig ontvangen of over pensioensystemen en evenwichtige belangenafweging. Onlangs werden wij bijgepraat over het onderwerp: verantwoord beleggen.

PNO Media belegt zijn vermogen van bijna zes miljard euro in beursgenoteerde aandelen, vastrentende waarden (o.m. bedrijfsobligaties, staatsleningen en hypotheekleningen) en alternatieve beleggingen (private equity, vastgoed en infrastructuur). Het bestuur van ons fonds is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. Dat is gemakkelijk opgeschreven maar als je verantwoord wilt beleggen komt er heel wat bij kijken. Dan gaat het niet alleen om rendement, maar om veel meer dan dat. Er is een hele reeks niet-financiële criteria die om aandacht vragen. Zo wordt bij alle beleggingsbeslissingen rekening gehouden met fundamentele uitgangspunten als: het respecteren van de persvrijheid (bijna een vanzelfsprekendheid voor een fonds met veel deelnemers die in de media actief zijn), mensenrechten en arbeidsrechten. Andere punten hebben o.a. betrekking op

milieu, klimaat, goed bestuur van ondernemingen, contro-versiële wapens en dierenwelzijn.

Er wordt ook niet belegd in staatsobligaties van landen waartegen de Veiligheidsraad sancties heeft ingesteld. En dan zijn we er nog lang niet. Alle beleggingen worden voortdurend gescreend door partner Hermes EOS, een internationaal bedrijf dat is gespecialiseerd in het beheren van grote vermogens. Via die partner gaat PNO Media de dialoog aan met bedrijven die volgens de vastgelegde normen niet aan hun maatschappelijke verplichtingen voldoen. Wanneer zo'n onderneming haar gedrag niet verbetert, kan uiteindelijk worden besloten niet langer deel te nemen in zo'n bedrijf.

***Wereldwijd* investeren
22 instellingen op geen enkele
manier in kernwapens
en PNO Media is een van hen**

Kortgeleden kreeg PNO Media trouwens nog een pluim van vredesorganisatie PAX, omdat het fonds niet belegt in kernwapens, kernwapensystemen of onderdelen daarvan. PNO Media is daarom opgenomen in de zogenaamde 'Hall of Fame' van PAX. De organisatie

deed wereldwijd onderzoek onder bijna 400 financiële instellingen. Wereldwijd investeren 22 instellingen op geen enkele manier in kernwapens, elf ervan komen uit Nederland en PNO Media is een van hen. Een mooie opsteker.

Als u nog eens een verloren uurtje hebt, kunt op de site van PNO Media precies zien hoe bijvoorbeeld de aandelenlijst er uit ziet. Je moet even 25 vellen met namen aan je voorbij laten trekken, maar dan heb je een aardig inzicht. Dan komen er ook vragen op. Als we zeggen gezondheid en welzijn te willen beschermen, moet je dan investeren in de tabaksindustrie? Als je de persvrijheid hoog in het vaandel hebt, moet je dan nog beleggen in Turkse bedrijven? Ik zet daar toch een vraagteken bij. Tja, het is al zo gecompliceerd kun je zeggen. Waar trek je de grens. Weet u het?

Klaas Samplonius

100 JAAR
radio
IN NEDERLAND
1919 - 2019

DE EERSTE TECHNICUS VAN DE OMROEP

Roelof Visser, *pionier van de techniek*

door Govert van Brakel

WIM VISSER,
ZOON VAN ROELOF,

LINKS:
ROELOF VISSER IN
DE TECHNISCHE
RUIMTE VAN DE
NSF-STUDIO

RECHTS: IN HET
MIDDEN ROELOF
VISSER. FOTO IS
VERMOEDELIJK
GEMAAKT TIJDENS
EEN INTERLAND VAN
HET NEDERLANDS
VOETBALELFTAL IN
HET OLYMPISCH
STADION, BEGIN
JAREN DERTIG.

In de uitverkochte zaal van het Concertgebouw in Amsterdam hangt donderdagavond 8 januari 1925 vóór en áchter de coulissen extra spanning in de lucht. Op het programma staat de Vijfde van Tsjaikovski. Toeschouwers stoten elkaar aan. Wat doen die microfoons daar op het toneel?

Ze zijn geïnstalleerd door de dan 32-jarige radiotechnicus Roelof Visser (1892-1969). Voor het eerst wordt een concert door de radio uitgezonden.

De primeur gaat naar de HDO, de Hilversumsche Draadloze Omroep, die onder leiding staat van Willem Vogt.

Voor Visser wordt het een triomfantelijke avond. Niets had hij aan het toeval overgelaten. Alles had hij tot in de puntjes voorbereid. Wat niet getest is

werkt niet. En als je dat gedaan hebt, werkt het. Het was zijn adagium. Dagen van voorbereiding had het gekost. Het slechte humeur van dirigent Willem Mengelberg had hij er voor getrotseerd. Radio, vond Mengelberg, is een vlaag van

tijdelijke nieuwerwetsigheid. Als mensen een concert willen horen dan komen ze toch gewoon naar het Concertgebouw? De uitzending is een weergaloos succes en betekent voor de radio de doorbraak naar het grote luisterpubliek.

Experimentele uitzendstapjes

Roelof ('Roel' voor collega's) Visser was de eerste technicus van de omroep. Hij vond dat wiel uit, verzorgde de

primeur van de lijnuitzendingen vanaf een locatie, bouwde apparatuur voor verslaggevers, zelfs hele studio's, en deed en passant ook de techniek van de uitzendingen. Hij was er in 1923 bij toen de radio haar eerste, voorzichtige, nog experimentele uitzendstapjes zette en zou bij het verschijnsel omroep betrokken blijven tot aan

zijn pensionering in 1957.

Het grote applaus voor zijn vele technische hoogstandjes en innovatieve werkzaamheden is hem niet ten deel gevallen.

Bij de radio valt het licht op de stemmen die het oor van

~ Wat niet getest is werkt niet. En als je dat gedaan hebt, werkt het. Het was zijn adagium ~

AAN HET WERK OP LOCATIE. RECHTS NAAST
VISSEER ZIT VERMOEDELIJK DE HEER GILKENS
DIE ALS VERBINDINGSMAN FUNGEERDE

de luisteraar hebben. Een natuurlijk gegeven. Zeker in het verre verleden groeiden omroepers en verslaggevers uit tot populaire, bekende Nederlanders. Maar onder ons gezegd en niet gezwezen: waar zouden zij, waar zou ik zelf zijn geweest als we niet onze technische

vakbroeders vakkundig, loyaal en toegewijd aan onze zijde hadden gehad?

Founding fathers

De naam van Roelof Visser hoort in de eregalerij van de radio tussen de namen van de *founding fathers* van de individuele omroepverenigingen (mothers waren er niet, op mejuffrouw Nicolette Bruining van de V.P.R.O. na).

Koploper in dit gezelschap was natuurlijk Willem Vogt, die algemeen beschouwd wordt als dé omroep pionier van Nederland. Vogt was een onvermoeibare, gedreven en stimulerende omroepman. In de talloze publicaties over hem komt dat beeld naar voren. Hij koesterde dat imago, poetste het waar nodig wat op. De reus kreeg en nam zovél licht dat anderen die een even grote rol hebben gespeeld zwakke schaduwen werden. Vogt heeft zich ook niet erg ingespannen om de herinnering aan hen levend te houden. Zelden noemde hij in interviews de namen van tijdgenoten met wie

~ *De ontvangpost aan de Blaricumse Meent was een hut op palen* ~

hij de basis legde voor ons bestel. En al helemaal verzwegen hij het feit dat het Visser is geweest die hem rond 1920 na een schriftelijke smeekbede van zijn kant introduceerde bij diens werkgever, de directie van de Nederlandse Seintoffellenfabriek (NSF).

Vogt was net terug uit Indië, waar hij Visser had leren kennen, en had genoeg van zijn ambtenaren bestaan. Hij wilde graag een baan als vertegenwoordiger bij de NSF in Hilversum, die bezig was het radiotoestel op de markt te brengen. Of Visser niet een goed woordje voor hem kon doen? De rest is geschiedenis.

Toen de NSF in 1938 stopte met het laatste restje omroepactiviteit, besloot Visser te solliciteren naar de vacante functie van studiochef bij de AVRO. Directeur Vogt wees de man die hem de weg had gewezen naar een toekomst bij de radio af met de woorden: "We zoeken een servet, géén tafellaken."

Technisch meesterschap

Door een gelukkig toeval kwam ik op het spoor van Wim

Visser, de inmiddels 90-jarige zoon van Roelof. Ik laat hem weten dat ik geïnteresseerd ben in de carrière van zijn vader. Dat doet hem deugd. Het stoort hem al jaren, zegt hij geëmotioneerd, 'dat de geschiedenis van de radio altijd benaderd is vanuit de

programmatische kant. Maar dat is slechts de helft van het verhaal'.

Dat Vogt vanaf de start van de omroep tot aan het begin van de Tweede Wereldoorlog leunde en steunde op het technisch meesterschap van Visser staat voor de zoon buiten kijf. "Vogt kon niet buiten hem", aldus Wim Visser. Ook na de oorlog zouden hun paden zich geregeld kruisen.

Onbekende verten

Dat Roelof Visser zijn maatschappelijk leven zou doorbrengen bij de radio, was niet te voorzien toen hij op 21 maart 1892 in Amsterdam werd geboren. Het medium moest nog worden uitgevonden. Nee, het was de zee die hem trok. In de jonge Roelof brandde een verlangen naar onbekende verten en spannende avonturen.

Zijn moeder zwaaide hem op de kade uit toen hij als 14-jarige

rige, met de net voor Sinterklaas gekregen speculaaspop in de hand, aan boord ging van een marineschip op zoek naar zijn eerste verre horizon.

Het zijn de jaren waarin de radiotelefonie zich aandient. Een terrein dat Visser mateloos boeit en waarin hij, gesteund door vakopleidingen, uitgroeit tot een van de allerbeste radiotelegrafisten van ons land. Zijn kwaliteiten blijven ook in Den Haag niet onbekend. In opdracht van de regering reisde hij verschillende malen naar Indië om daar ontvangst- en zendstations te bouwen voor het contact met het moederland. In deze periode ontmoette hij in Batavia, het huidige Djakarta, de bestuursambtenaar Willem Vogt.

Hut op palen

Ik zal hier de technische details achterwege laten, maar Visser slaagde erin de verbinding tot stand te brengen tussen 'ons Indië en het moederland. De lijnen liepen van een zendstation bij Bandoeng op Midden-Java naar de ontvangpost aan de Blaricumse Meent. Dat klinkt chic: ontvangpost. In werkelijkheid betrof

~ In opdracht van de regering reisde hij verschillende malen naar Indië om daar ontvangst- en zendstations te bouwen ~

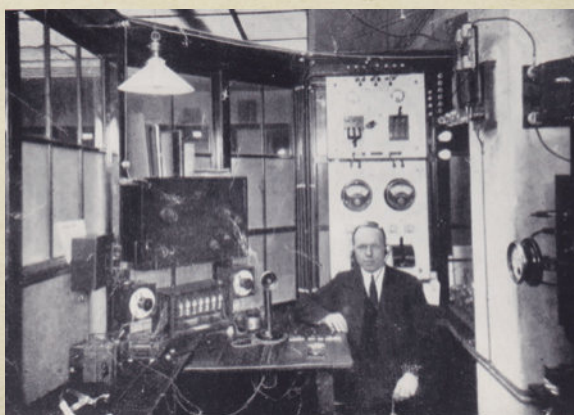

OP REPORTAGE. VISSER, MET MICROFOON, VERZORGT DE TECHNIEK NAMENS DE NRU

het een hut op palen, te bereiken - zoals de journalist Jan Feith in het Algemeen Handelsblad van 30 oktober 1919 schreef - 'door soppig gras, modderige greppels, langs vettige dijkjes, soms met een sprong over zwarte sloten en door voos-blikkerende moerasplassen'. Je vraagt je af of dat niet makkelijker had gekund, maar dit bleek de ideale plek voor het ontvangststation.

Beurszender

In 1920 treedt Roelof Visser in dienst van de NSF. De fabriek heeft graag personeel dat van de marine komt. Die mannen beschikken over grote kennis van de techniek die nodig is om 'radio' van de grond te tillen. Nog maar net in dienst krijgt Visser de opdracht om in het gebouw van de beurs in Amsterdam een zender in te richten voor de verspreiding van het actuele beursnieuws. Boven de hoofden van verbaasde Amsterdammers verscheen een antenne, gespannen tussen zendplaats en de iets verderop gelegen toren van de Oude Kerk. Alleen abonnees, krantenredacties bijvoorbeeld, konden tegen betaling de berichten ontvangen, die verspreid werden door het persbureau Vaz Dias, de voorloper van het ANP. De beurszender bestond tot 1924. Toen was hij overbodig geworden. Nederland kreeg radio. Het beursnieuws verhuisde naar de omroep.

ROELOF VISSER IN DE STUDIO VAN DE NSF, BEGIN JAREN DERTIG

ROELOF VISSER AAN DE KNOPPEN

plaats te nemen.

In augustus 1923 verzorgde Visser als technicus de eerste uitzending vanaf locatie, over een telefoonlijn. Het was een gebeurtenis van jewelste die plaatsvond in hotel Hamdorff aan de Brink in Laren. Visser bewees dat ‘de radio’ vanuit elke gewenste plaats in het land zou kunnen uitzenden. Het bood de mogelijkheid om ‘live’ aanwezig te zijn bij evenementen: concerten, kerkdiensten, sportwedstrijden, noem maar op.

Zuiveringscommissie

In 1938 staakte de NSF haar laatste omroepactiviteiten. De omroepverenigingen hadden hun plek gevonden in eigen onderkomens: villa's en nieuw gebouwde studiocomplexen, beschikten over voldoende personeel, ook technici, en waren dus niet meer aangewezen op de diensten van de NSF. Visser bleef bij de fabriek en nam andere taken op zich. In de oorlog keerde hij op verzoek van zijn oude NSF-baas Dubois, die door de bezetter was aangesteld als baas van de (gelijkgeschakelde) radio, terug bij het medium. Het zou hem, tot eigen verbittering, na de bevrijding een berisping opleveren van de zuiveringscommissie. De ‘fout’ was te

Telefoonlijn

“Hallo, Hallo Hier Hilversum Holland.” Het zinnetje is in de beginjaren van de radio vele malen uitgesproken door de omroeper van dienst. Ook door Visser, die als technicus zijn hand er niet voor omdraaide om in voorkomende gevallen ook aan de andere kant van de microfoon

licht om hem nadien uit de omroep te weren. Hij trad in dienst van de Nederlandse Radio Unie, het samenwerkingsorgaan van de gezamenlijke omroepen dat o.a. de technici aan de programma's leverde en verantwoordelijk was voor beheer en onderhoud van de technische ruimten.

Gebogen hoofd

Willem Vogt en Roelof Visser troffen elkaar eind 1969 voor de laatste maal. Visser was toen ernstig ziek. Zoon Willem was getuige van deze ontmoeting. “Mijn vader ging op de rand van zijn ziekenhuisbed zitten en zei: ‘Vogt, ik weet nog precies hoe het in het begin is gegaan.’ Vogt sloeg zijn ogen neer en keek naar zijn hoed die hij onrustig in zijn handen ronddraaide. Zijn mond bewoog, maar er kwamen geen woorden uit. Plots draaide hij zich om en liep met gebogen hoofd in versnelde pas weg.”

In de huidige technische inrichting van een studio herinnert niets meer aan Roel Visser. Bijna niets meer. Er is nog één zichtbaar kenmerk van zijn aanwezigheid: de door hem bedachte strikte scheiding tussen de technische ruimte en het deel waar de presentator bivakkeert.

~ AVRO-directeur Vogt had een slecht geheugen en wees de man die hem de weg had gewezen naar een toekomst bij de radio af ~

Voor de totstandkoming van dit artikel heb ik dankbaar geput uit persoonlijke ontmoetingen met Wim Visser en uit het archiefmateriaal dat hij over zijn vader heeft gebundeld en mij ruimhartig ter beschikking heeft gesteld. Ook de foto's bij dit artikel zijn afkomstig uit het privéarchief van de familie Visser.

Dankbetuigingen

Hierbij wil ik u hartelijk danken voor de prachtige bloemen en de cadeaubon die ik van PNO en VGOMedia mocht ontvangen t.g.v. mijn 85e verjaardag. Heel leuk.
Frans de Graaf, Baarn

Voor mijn 85e verjaardag ontving ik prachtige bloemen van PNO en een cadeaubon van VGOMedia. Heel leuk! Hartelijk dank hiervoor.
Mw. J de Kruiff-Issard, Hilversum

VGOMedia en PNO hartelijk bedankt voor de leuke attenties om mijn 75e verjaardag te vieren.
Piet Olie, Blaricum

Hierbij wil ik PNO en VGOMedia hartelijk danken voor de mooie bos bloemen en de cadeaubon voor mijn 75e verjaardag. Ik was zeer verrast.
R. de Haan, Hooglanderveen

Hartelijk dank voor de cadeaukaart in verband met onze 50-jarige trouwdag, een leuk gebaar.
Fam. G. Vastenhouw, Bunschoten

Mijn hartelijke dank voor de mooie bos bloemen en VVV-bon op mijn 75e verjaardag. Het was een leuke verrassing.
Clara Balke, Koog aan de Zaan

Bij deze bedank ik u voor de VVV-bon die ik mocht ontvangen voor mijn 75e verjaardag.
Barbara Hooyer-Koopman, Ermelo

Het deed mij erg veel plezier om (alsnog) t.g.v. mijn 80e verjaardag zo'n prachtig boeket bloemen te mogen ontvangen. En dan ook nog eens 'n VVV-bon. Heel erg bedankt daarvoor.
Corrie van der Stroom, De Cocksdorp, Texel

PNO en VGOMedia heel veel dank voor de prachtige bloemen en de bon die ik op mijn 95e verjaardag mocht ontvangen.
I. Diekerhof-van Staa, Kortenhoef

Hartelijk dank voor de cadeaubon en de prachtige bloemen, die ik voor mijn 75e verjaardag mocht ontvangen.
Noortje Kandt, Naarden

Met veel plezier kijk ik terug naar mijn verjaardag. VGOMedia droeg daar feestelijk aan bij door een mooi boeket bloemen. Dank u wel.
Willem Otto, Soest

Langs deze weg wil ik het PNO-pensioenfonds en VGOMedia hartelijk danken voor de prachtige bos bloemen en de VVV-cadeaubon die ik mocht ontvangen ter gelegenheid van mijn 75e verjaardag. Ik was zeer verrast.
Helma Linschoten - van Dam, Utrecht (nabestaande Cinecentrum/ Cineco-medewerker)

PNO en VGOMedia hartelijk dank voor de prachtige bloemen en cadeaubon die ik op 80e verjaardag mocht ontvangen.
Marry Bosman, Hilversum

Blij verrast was ik toen er aangebeld werd en ik de prachtige bloemen en cadeaubon in ontvangst mocht nemen t.g.v. (wat vliegt de tijd) mijn 75e verjaardag. Hartelijk dank!
Garmt Koopmans, Bussum

Iedereen die mij op mijn 75e kwam feliciteren viel het op dat ik zo'n prachtig boeket had gekregen. Inderdaad het was een pronkstuk. Zo wil ik wel 100 worden. En ook bedankt voor de VVV-bon.
John van Waes, Vlissingen

Ondanks de 85 jaar per e-mail even een bedankje (ook namens mijn vrouw) voor de attentie die ik mocht ontvangen ter gelegenheid van het bereiken van die 85 jaar. Ik hoop er nog een paar jaar aan toe te voegen.
Anton Plekkenpol (oud-NTS-NOS-NOB), Hilversum

Bedankt voor de attentie ter gelegenheid van mijn 80e verjaardag.
Koos Wolters, Hilversum

Vriendelijk dank voor de bloemen van PNO en de VVV-bon van VGOMedia, die ik onlangs kreeg vanwege mijn tachtigste verjaardag.

Gerrit van Burgeler, ex-radionieuwsdienst ANP, Dronten

Hartelijk dank voor de attentie die u mij stuurde bij gelegenheid van mijn 85e verjaardag. Ik denk dat ik de cadeaubon ga verzilveren voor een mooie fles wijn die ik dan na een 'op uw gezondheid' ga nuttigen. Met kleine teugjes, dat wel.
Ab Klausens, Eindhoven

Het is me wat, tachtig worden. Als lichtpuntje bij deze wonderbaarlijke dag werd er een mooi boeket bloemen bezorgd en ook nog een cadeaubon. Veel dank hiervoor.
Judith Jacobs, VARA, Amsterdam

VGOMedia/PNO, hartelijk dank voor het prachtige boeket en de cadeaubon die we mochten ontvangen ter gelegenheid van ons 55-jarig huwelijk. Heel bijzonder dat er zo nog aan ons gedacht wordt.
Henk en Klasina Schram-De Boer, Eemnes

Bij deze wil ik, ook namens mijn vrouw, PNO Media en VGOMedia bedanken voor de prachtige bloemen en de VVV-cadeaukaart die we ter gelegenheid van ons 55-jarig huwelijk mochten ontvangen.
Jaap Verplanke, Hilversum

Graag wil ik VGOMedia en PNO pensioenfonds bedanken voor de felicitaties, mooie bloemen en VVV-bon t.g.v. mijn 75e verjaardag.
Rients Slippens, Hilversum

In dit digitale tijdperk wordt het tijd dat bedanken voor attenties, cadeaubonnen en bloemen via internet met woord en beeld moet

kunnen. 80e verjaardag en mijn oprechte dank aan VGOMedia voor de bon en PNO voor het kleurrijke boeket.

Rietje van Royen, Laren

Nieuwe leden

W. Grethe, Hilversum (NOS)
Mw. F.J. Wilkens, Julianadorp (RCM Lab)
Mw. L. Schat-van de Meent, Baarn (NCRV, nabestaande),
H. Meijer, Hilversum (AKN)
Mw. M. Winterwerp-Bruns, Hilversum (NTR)
Mw. K.M. Meurs, Amsterdam (VandenEnde)
Mw. M.C.H. van Oosten, Putten (A.N. Scheffers)
Mw. B.M. Teuwen-Meuwsen, Laren NH (Frits Bom)
J.H. Langeveld, Hilversum (NOB)
H. Vogel, Hilversum (NOB)
Mw. A. van Meurs-Weurman, Huizen (Fonothek NOB)
Dhr. F.A. Noort, Voorschoten (Lido)
Mw. E. Coppens-Van Driessel, Abcoude (nabestaande)

Aan onze leden in het buitenland

Dit is het laatste VGOMedia-Magazine dat onze in het buitenland wonende leden in de papieren versie ontvangen. Zie het verslag van

de Algemene Vergadering van 26 april 2018 op de pagina's 4-7.

Het magazine wordt in het vervolg per e-mail aan u verzonden, en wordt uiteraard ook op de website www.vgomedia.nl geplaatst. Graag ontvangt de ledenadministratie opgave van uw e-mailadres op ledenadministratie@vgomedia.nl.

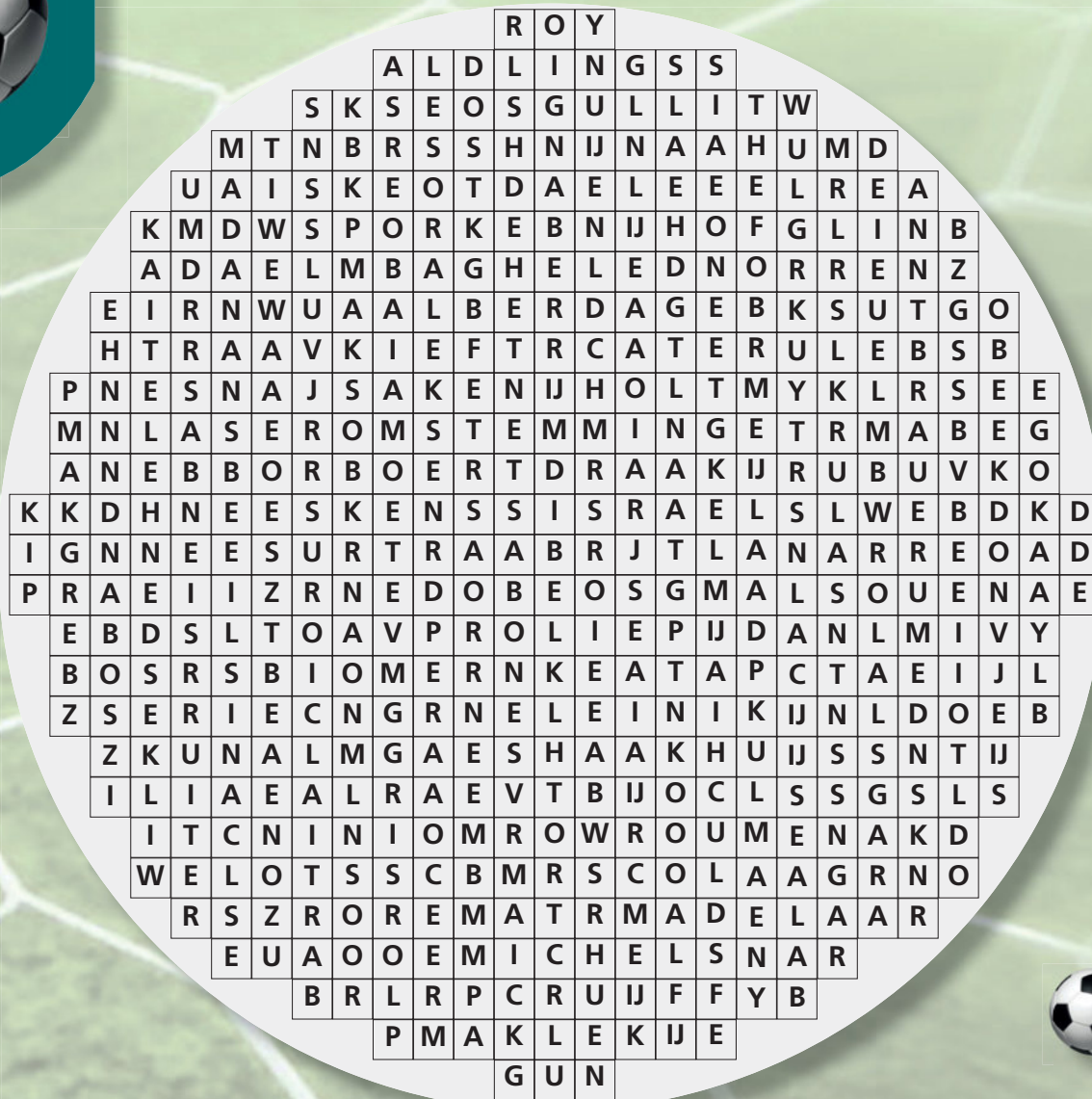

Helaas moeten wij het Nederlands elftal missen op het WK Voetbal, dat deze zomer in Rusland wordt gehouden. Misschien doen we daarom de voetballiefhebbers puzzelaars onder u extra plezier met het onderwerp van deze woordzoeker: *namen van Nederlandse voetballers door de tijd heen*. Als u alle namen heeft gevonden vormen de overgebleven letters een van de opmerkelijke uitspraken van Johan Cruijff.

Uw oplossing kunt u tot uiterlijk 20 juli 2018 opsturen naar de puzzelredactie, Louis van Hattem, Bijenmeent 10, 1218 GB Hilversum of via e-mail naar Ivanhattem@upcmail.nl. Uit de goede oplossingen worden drie prijswinnaars getrokken, die beloond worden met een cadeaubon van € 10,-

Adelaar (Frans)	Davids (Edgar)	Laseroms (Theo)
Adriaanse (Co)	Derksen (Johan)	Ling (Tscheu la)
Advocaat (Dick)	Deul (Boy)	Marwijk (Bert van)
Aerle (Berry van)	Doesburg (Pim van)	Menzo (Stanley)
Aken (Joost van)	Dost (Bas)	Michels (Rinus)
Alberda (Tony)	Eijkelkamp (René)	Moulijn (Koen)
Arntz (Peter)	Evers (Brenny)	Musampa (Kiki)
Baart (Rein)	Gaal (Louis van)	Neeskens (Johan)
Barti (Martijn)	Gastel (Jean-Paul van)	Nielen (John van)
Basten (Marco van)	Geels (Ruud)	Nijhof (Daniël)
Been (Mario)	Gestel (Jan van)	Nijholt (Luc)
Berger (Ruud)	Gijp (René van der)	Norren (Henk van)
Bergkamp (Dennis)	Goozen (Henk van)	Overmars (Marc)
Bijl (Stan)	Gullit (Ruud)	Persie (Robin van)
Blaauw (Arjan)	Gun (Cedric van der)	Rep (Johnny)
Blatter (Sjef)	Haak (Guus)	Rijkaard (Frank)
Blind (Danny)	Haan (Foppe de)	Robben (Arjen)
Boer (Frank de)	Hanegem (Wim van)	Roer (Edgar van der)
Boers (Gino)	Heitinga (John)	Rook (Mischa)
Boëtius (Jean Paul)	Herpers (Sven)	Roos (John)
Bommel (Mark van)	Hiddink (Guus)	Roumen (Demen)
Boskamp (Jan)	Israël (Rinus)	Roy (Bryan)
Bosz (Peter)	Jansen (Wim)	Ruiter (Robbin)
Brands (Marcel)	Jol (Martin)	Sneijder (Wesley)
Bregman (Kees)	Jong (Luuk de)	Spork (Ben)
Bres (Hans)	Kaay (Rob van der)	Stam (Jaap)
Bronckhorst (Giovanni van)	Kieft (Wim)	Stee (Henk van)
Bus (Dave)	Kip (Rob de)	Sturing (Edward)
Buwalda (Robin)	Kist (Kees)	Swart (Sjaak)
Cabo (Willy)	Koeman (Ronald)	Temming (Henk)
Cate (Henk ten)	Kraay (Hans)	Tol (Kees)
Cillessen (Jasper)	Krul (Tim)	Toor (Arnoud van)
Cocu (Phillip)	Kum (Christiaan)	Vaart (Rafaël van der)
Cruijff (Johan)	Kuyt (Dirk)	Vall (Kick van der)
Daele (Joop van)	Laat (Marco de)	Wilkes (Faas)
Daniëls (Joop)	Laros (Louis)	Worm (Rutger)

WK Voetbal Puzzel

Oplossing:

De oplossing van de puzzel in het april-nummer:
Als je het niet probeert, heb je bij voorbaat al verloren.

De prijswinnaars:

P.H.M. Koch-Koopmans, Zeewolde, H. Stelling, Hilversum, D.Groenman, 's Heerenberg

Idee, ontwerp en uitvoering: Louis van Hattem

2018-2019

NTR
ZATERDAG
MATINEE

ZATERDAG 8 SEPTEMBER 2018, 12.00 UUR!
CONCERTGEBOUW AMSTERDAM

OPENINGSCONCERT NIEUWE SEIZOEN
NTR ZATERDAGMATINEE 2018-2019

BORIS GODOENOV

ntr:

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor
Vlaams Radio Koor
Pablo Heras-Casado dirigent
Martin Wright koordirigent
En diverse solisten

MOESORGSKI Boris Godoenov

Wij mogen u als lid van VGO media dit concert in de operaserie van de NTR ZaterdagMatinee aanbieden met 20% korting op het reguliere tarief. De speciale prijs van **€ 52,- per persoon** (normale prijs € 65,-) voor 1^e rangs plaatsen. Reserveren kan via de website van het Concertgebouw www.concertgebouw.nl.

Om de korting te krijgen dient u in het veld 'actiecode' de kortingscode **ZM180908VGO** in te vullen.

Telefonisch reserveren kan via 0900 – 6718345 (€ 1,- per gesprek) (vergeet ook hier niet de kortingscode **ZM180908VGO** door te geven)

www.zaterdagmatinee.nl

avrotros
vrijdag
concert

VRIJDAG 21 SEPTEMBER 2018, 20.15 UUR
TIVOLIVREDENBURG UTRECHT

TIVOLI
VREDEN
BURG

TSJAIKOVSKI VIOOLCONCERT

18|19

Residentie Orkest
Nicholas Collon dirigent
Stefan Jackiw viool

Op het programma:
VAN DER HORST Réflexions sonores
TSJAIKOVSKI Vioolconcert
ELGAR Enigma-varianties

Aanvang concert 20.15 uur, inleiding 19.30 uur

Wij mogen u als lid van VGO media dit concert in de serie van het AVROTROS Vrijdagconcert met 20% korting aanbieden voor de speciale prijs van **€ 29,- per persoon** (normale prijs € 38,-) voor 1^e rangs plaatsen.

Reserveren kan via de website van TivoliVredenburg www.tivoli-vredenburg.nl. Om de korting te krijgen dient u in het veld 'actiecode' de kortingscode **180921VGO** in te vullen. Telefonisch reserveren kan via 030 – 231 45 44 (vergeet ook hier niet de kortingscode **180921VGO** door te geven)

www.avrotrosvrijdagconcert.nl

RADIO
FILHARMONISCH
ORKEST

GROOT
OMROEPKOOR

CONCERTGEBOUW
PRIJS 2017

een
concertserie
van

radio
4